

Tribuna Nouă

REDACTIA SI ADMINISTRATIA
Sulev. Regina Maria Nr. 12. Tipografia „Aradul”, 024
INERTE II
se primește după tarif la administrația ziarului și la toate agențiile de publicitate.

Abonamente:
Pe un an . 750 Lei
Pe 1/2 an . 390 Lei
Pe 1/4 an . 195 Lei

3 Lei ex.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL
Apare zilnic la orele 5 dimineața

3 Lei ex.

Târgurile de Mostre

Arad, 28 Iulie

Între dezastrul provocat de marele război, turburarea relațiilor economice a fost unul din cele mai puternice și cu urmări mai îndepărtate.

Desafectarea multor industrii dela destinațiunea lor din epoca de pace și modificarea instalațiilor din fabrici în scopul deservirii intereselor apărării militare, precum și obligațiunea ce li s'a impus în timpul războiului de a se transforma în mod exclusiv în furnizoare ale armatelor, au lăsat aceste industrii la sfârșitul războiului în o stare de slăbiciune de neînchipuit, mai ales în țările invase, unde toate furniturile făcute armatelor fuseseră achitate în împrumuturi de război, cari curând pierdură orice valoare.

Ruperea alianțelor politice a atras după sine caducitatea înfelegărilor economice, iar deplasarea granițelor și formarea de state noi cu interese politice de multor contrare, au turburat până în temelie dramurile de desfacere ale producției diferitelor regiuni industriale.

Din aceste cauze la terminarea războiului, în momentul când industria europeană, liberată de visul urit ce o paralizase timp de 4 ani, porni cu o insuficiență nouă pe drumul bucfacător al muncii pacifice, se lovi dela început de o problemă din cele mai grele și pentru care experiența trecutului nu oferea o soluțiune practică: era absolută nevoie de crearea unei clientele noi în locul celei dispărute și a celei ce-și găisise alte izvoare de aprovizionare.

Din această necesitate renăscu ideea „Târgurilor de Mostre” invențiune izvorită din nevoia absolută a industriei europene de a-și crea noi piețe de desfacere în locul celor pierdute prin perturbările politice și economice provocate de marele război.

Târgul de mostre trebuia să fie o expozițiune periodică a produselor unei regiuni industriale, făcută în scopul, fie de o parte de a informa piețele comerciale asupra diversității și calității produselor acelei regiuni, iar pe de altă parte de a înlesni desfacerea pe scară mare a produselor, prin tranzacțiuni imediate făcute cu vizajorii sau reprezentanții marilor firme comerciale.

Orașele Lipsca și Lyon au fost cele dintâi cari au luat inițiativa creării unor asemenea târguri periodice, iar experiența fericită a acestora a făcut să fie urmate imediat de Bruxelles, Praga, Budapesta, Viena, Basel, Bratislava, Milano și de toate centrele mari industriale.

Astăzi aproape nu există în Europa centru industrial mai important, care să nu organizeze în fiecare an unul sau mai multe asemenea târguri, — dovadă evidentă că ideea aceasta, izvorită din necesitatea unei îndreptări a stărei haotice de după război, a fost nimerit închipuită și că, cel puțin în parte, ea constituie un leac bun pentru îndreptarea situației economice.

În România Mare, primul târg de mostre oficial a fost ținut în București, în vara anului 1921 prin inițiativa Ministerului de Industrie și Comerț; acest târg a fost organizat cu mare lux în parcul Carol din București, dar a avut mai mult caracterul unei expozițiuni generale. S'au încheiat puține transacțiuni comerciale, dar scopul organizării lui

a fost atins în mare parte, căci fiecare cetățean din diferitele ținuturi și-a putut da seama de toate bogățiile țării și a văzut cu o hii diversitatea posibilităților industriale în care putem și suntem datorii a căuta liberarea efectivă de tributul ce am plătit până acum industriilor străine.

Târguri de Mostre au mai organizat cu destul succes:

a) Camera de Comerț și Industrie din Timișoara în anii 1919 și 1923.

b) Camera de Comerț și Industrie din Cluj în anii 1921 și 1924.

Rezultatele practice ale acestor târguri s'au putut constata foarte curând: industria vechiului Regat și industriile noilor ținuturi, cari fuseseră despărțite în trecut de bariera mai mult politică decât geografică a Carpaților, au luat contact intim, un început de penetrațiune reciprocă s'a manifestat imediat, organizațiile industriale de pe cele două versante ale munților s'au confundat sub conducerea puternică și pricepută a Uniunii Generale a Industriștilor și reunite astfel într'o solidaritate care se strânge din zi în zi au pornit hotărât la organizarea producției și desfacerei pe tot întinsul țării.

Inginer St. Mateescu.

Apelul către săteni

Arad, 28 Iulie.

Apelul calduros publicat în numărul de ieri al ziarului nostru și pe care Prefectul Județului Arad îl adresează sătenilor spre a contribui mână dela mână pentru terminarea noii serii de construcții școlare în județul Arad a făcut o profunda impresie în marea masă a plugarilor.

Legăturile sufletesti cu populația dela sate pe cari seful administrativ al județului a știut să le strângă tot mai mult prin tactul, energia și devotamentul cu cari zi de zi a apărât și sprijinit nevoile țărănimii, asigură dinainte succesul apelului pe care l face pentru aceiaș mare cauză a luminării satelor, cea mai de seamă problemă ce se pune azi în politica internă a statului român.

Împrejurările în cari se adresează acest apel li dă o însemnatate deosebită și dintr'un alt punct de vedere. Dacă el evidențiază o consecință fatală a grelelor sarcini financiare cari apasă asupra bugetului Statului în neputință de a corespunde pe deplin tuturor nevoilor, gestul conducătorului județului însemna o înfrângere a rigidității administrative și un simptom de apropiere sufletescă între cei chemați să administreze și marea masă a populațiunii.

Actul acesta al conducătorului județului desvalse o stare de lucruri îmbucurătoare: încrederea reciprocă a diriguitorilor și poporului dela sate în sentimentul comun care i însufletește în mod sincer pe toți, al datoriei către țară și către opera de propășire a orânduiriilor menite să asigure bunul trai obștesc.

Nu avem cuvinte destul de calde, ca să îndemnăm, la rândul nostru, pe toți muncitorii agricoli din județ să asculte sfatul aceluia care, cu orice preț, a dat ascultare nevoilor țărănimii cărora le închină munca sa de fie care clipă.
Opera constructivă pe care acest diriguitor o îndeplinește zi cu zi pe toate terenurile de activitate și în desosebi pentru ridicarea morală și materială a țărănimii, a reușit să creeze, în județul nostru, atâta încredere în organele administrative, încât ne dă dreptul să sperăm în cele mai frumoase rezultate de colaborare cu marea masă a poporului.
În aceste condițiuni, apelul adresat țărănimii este o urmare firească și logică a raporturilor dintre autorități și masa poporului și nu ne îndoiim de succesul ce li va avea.

Renegații de ieri își ridică încet capul

NOTE

Arad, 28 Iulie.

Ardealul de ieri a numărât printre intelectuali lor români și o seamă de oameni cari, din meșchine interese personale, au părăsit drumul drept al năzuințelor noastre naționale și au trecut ticăloșeste în tabăra dușmană.

Acești trădători erau, din fericire puțini la număr iar ca valoare intelectuală inexistenți sau aproape. Numele lor erau nume de rușine și prezența lor în mijlocul Românilor de bine părea deosebit de imposibilă. În jurul acestor renegați se creiasă o atmosferă de dispreț implacabil și de scâră supremă.

Nici un Român nu-și putea baram închipui că ar putea întinde mâna unui astfel de renegaț, de cari toată suflarea românească se ferea ca de niște leproși.

Ne așteptam ca odata cu unirea tuturor Românilor, acești renegați, consecvenți ticaloșiei lor, să se repareze în Ungaria cum a făcut o de-o pildă Șegheșcu.

Nu! Cea mai mare parte din aceștia a rămas între noi și mulți au devenit deodată, ca prin minune, „patrioți” gălăgioși, parcă din sângele lor oizerabil s'ar fi născut România-Mare.

Între acești „patrioți” târzi, cari n'au avut cel puțin curajul să tacă și să se pocăiască de numără și profesorul Nicolae Regman, care din mangria integrală cum era, a devenit român sovinit și are chiar aspirații să ajungă preiect al județului Bihor, unde a trait în anii durerii al războiului ca aghiotant funeb al lui Mangra.

Suntem însă siguri că patriotismul guvernărilor noastre nu-i vor permite acestui „patriot” să dea Bihorului românesc palmele supremă pe care acest Bihor n'o merită.

Ardealul dispune de atâția oameni capabili și buni români, încă nimănui din guvern nu-i va trece prin gând de a pune în fruntea unui județ al României întregite un renegaț de speța lui Nicolae Regman.

Sau, poate la București oimenii nu știe trecutul acestui om?

Și nu e nimănui între Români ardeni să-l întoreze pe cel în drept despre această epavă a unui trecut de apresiune și de ticăloșie?

Poezia ziarelor

În ultimul număr al „Universului Literar” dl N. Iorga vorbide despre foiletonul nostru spunne următoarele:

„In deobste ziarele de tiraj fac rareori loc literaturii și mai ales literaturii bune. Totuș uorori întâlnim în foiletonetele unui ziar de provincie câte o bucată literară care se ridică unml de supra producției zilnice.

Nu ne putem opri să nu semnalăm poezia dlui Ștefan Bălcăști, apărută într'un număr al ziarului „Tribuna Nouă” din Arad și pe care, pentru sobrietatea și frumoșele versurilor, o reproducem în întregime.”

Urmează apoi transcrierea întregii poezii „Octombrie, Octombrie bătrân călăuș” a dlui Ștefan Bălcăști apărută în No. 134 dela 23 Iunie al foalei noastre.

Activitatea studenților din Ardeal

Studenții univeritari din județele Sătmar, Sălaj și Maramureș vor ține în zilele de 1 și 2 August un mare congres studentesc la Baia Mare. La acest congres vor lua parte afară de studenții toți intelectuali din județele sus zise, preoți, avocați, medici, ingineri și învățători etc. Prefecturile de județ asemenea vor fi reprezentate prin câte un delegat, cari împreună cu delegații Primărilor orașelor mai însemnate (Sătmar, Carei, Mare, Baia Mare, Șimleul Silvaniei, Sighet etc.) vor citi un decret de înființarea unui

foi cultural, care va servi exclusiv pentru propagandă culturală la sate.

Fostul președinte al republicii maghiare se stabilește la Praga

Contele Mihail Karolyi fostul președinte al republicii maghiare, domiciliat o vreme la Jugoslavia, plecat apoi în căutarea unui cămin la Paris și plecat aproape izgonit, în urma mișcărilor comuniste din Franța ce-au trebuit înfrânate de d. Poinlevé, a venit acum la Praga și se anunță că se va stabili acolo definitiv.

Politica agricolă

Arad, 24 Iulie.

În coloanele ziarului nostru am avut prilejul să arătăm pe larg noua politică agricolă pe cari împrejurările create în lumea întreagă a împus o în diferite țări. Continuăm a rezuma, după studiul dlui G. Ionescu Sisești membru al Academiei Române, măsurile luate în diferite țări în ultimii ani pentru încurajarea și dezvoltarea agriculturii.

În Spania s'a întemeiat în 1919 un institut național pentru organizarea asigurării mutuale agricole.

Mână în mână cu preocuparea de a desvota producția vegetală de a o apăia de cauzele de distrugere și de comerțul necorespunzător și preocuparea de a da cea mai largă încurajare și de a pune pe bază națională creșterea vitelor. Astfel de legi existau înainte de război în toate țările civilizate, așa că epoca dela 1919 până azi nu ne-a adus decât unele perfecționări. Astfel în Bavaria avem o lege nouă din 1922 referitoare la organizarea materialului de reproducere și a măsurilor improprie. Tot în Bavaria avem o legiuire nouă foarte bine studiată, referitoare la organizarea herghelilor Statului.

Peste ocean, Brazilia e aceea care și în domeniul creșterii vitelor caută să se pună în rândul țăriiilor celor mai înaintate de pe glob. Decretul din 1921 pentru încurajarea creșterii vitelor din acest țară, prevede subvenții pentru reproducători, transportul gratuit al acestora, asistența sanitară veterinară gratuită, despăgubiri pentru animalele ce se vor omori în urma unei constatari de boală contagioasă și alte măsuri de ocrotire a creșterii animalelor.

O atenție deosebită s'a dat în diferite țări creșterii animalelor mici, apiculturii și sericulturii.

Legea de încurajare a sericulturii din Jugoslavia (30 Normivie 1921) regulează comerțul interior și comerțul de import al seminței de gândaci de mătase și dă dreptul să facă acest comerț numai la persoane numite autorizate de Stat. Legea crează un serviciu oficial al sericulturii, menit a ajuta pe particularii la exercitarea acestei ramuri de producție.

Decrete speciale regulează controlul stabilimentelor de produs sămânță de vici și de mătase în Franța și în Italia.

Cel mai mare progres a fost făcut în această direcție, încă din timpuri foarte vechi în Japonia. În anii de după război această țară și a creat numeroase stațiuni sericicole, cu rolul de a distribui o sămânță preparată după metodele științifice, indemnă de boale și de bună calitate. Aceste stațiuni dirijează progresul tehnic al sericulturii în toată țara.

Pentru încurajarea sericulturii s'a votat și la noi în Aprilie 1924 o lege specială. Ea e menită în primul rând să asigure producerea sau importul unei semințe sănătoase, să răspundească cultura dudului și să stimuleze creșterea gândaclor de mătase în regiunile proprii acestor culturi.

Pentru ocrotirea apiculturii, întâlnim măsuri legale menite în primul rând să apere țările respective de infecția unei boli a albinelor în Canada (Ontario), în Statele-Unite (Arizona) și în Danemarca.

Pentru a da puțința unei perfecțiuni tehnice a agriculturii, diferite state cari nu aveau încă o legiferare în materie de îmbunătățiri funciare, au creat aceste legi, luând în considerație activitatea și executarea lucrărilor ce nu se pot face decât pe suprafețe mari, cu colaborarea unui grup larg de intereși. În special în Statele europene s'a dat o deosebită atenție acestei probleme: în Statele-Unite, Canada, în Africa de Sud, în Japonia, în Maroc și în Australia. Nu e de mirare că în scurtă vreme, datorită ameliorărilor din aceste țări, producția agricolă europeană să fie căvârșită și să nu mai fie în stare a face concurență produselor de peste ocean.

În legătură stărnă cu ameliorările funciare și în special cu irigațiile, eță problema generală a folosinței apelor, problemă care a fost luată în studiu și în noi, promulgându-se chiar o lege în anul 1921, care va fi înlocuită în curând prin o altă a apelor, să sperăm mai bine studiată, și care va ține seamă și de interesele producției agricole.

Problema aceasta a apelor a preocupat o serie întreagă de state după război: Franța,

FOILETON

INTĂIA NUVELĂ

Dimineața e de vară, frumoasă și caldă. Într'o odaie prost mobilată, săracăcioasă, se află un om.

Costache Ciuntu e încă tânăr; așa de tânăr în cât, în cercul intin de prieteni, nuță că i om înșurat și se apucă să declame niște poezii (căci e poet) așa de fanteștice, încât cu mare greutate li pot prietenii lui cobori din ceruri pe pământ.

Acum stă acasă, în odaia de lucru; stă la o masă, înconjurat de cărți și manu scrise; stă mănoit și gânditor. Pe fața sa nu se văd nici jocurile fanteșiei, nici ochii aprinși ai poetului. Dinainte are o oală de hârtie și niște călimări. O rază de soare străbate geamul și se așază dungă albă, lu minoasă, pe hârtie.

Adâncit în niște gânduri posomorite, de geaba li este simțita de a se ridica de pe pământ și a sburu cu gândul departe, departe spre cer, spre nori; gâdurea lui nu poate lua nici un sbor.

Afurisită poziție, șoptește cu măioie Costache, ridicându-se de pe scaunul pe care ședea. Nimic! Cu desăvârșire nimic nu mi vine în gând! Altădată într'o jumătate de ceas umpleam trei patru coloane și acu, poftim; tocmai când trebuie, parcă i făcut: nici o idee, nici un tablou! Cu cleștele zu

mi-ai putea scoate ceva din cap! În loc de închipuiri frumoase, imi vine în gând proprietarul casei; în loc de tablouri frumoase imi vin în minte scenele avute cu casapul și cu brutarul... Și cu toate astea, trebuie să scriu, trebuie să...

— Marifă, Marifă, ea'n vină 'nco... Un 'ți-au fost ochii? La dracu?

Se aude 'n odaia de slături glasul acufii al cucoanei Sita, nevasta poetului.

— Privește: unt e găsit? Iară pe tiac te 'ntreb unt li ești?

— Cum nu cuconișă, vai de mine, dar ce să fie? Unt proaspăt! prima!

— La tine toate-s prima, mătușă! dobitoacă și proastă ce ești! Aduce, mă rog, său de oae și pe urmă 'mi bate capul ca-i unt prima... Iar mirosi a țuică, iar ai ciupit din bani!

— Să mă bată Hristos, cuconișă de-am văzut măcar o picătură de țuică, zău că doară nu-s...
— Să vă ieie dracul pe-amândouă, zise supărat Costachi plimbându-se repede prin odaie. Scrie acu, dacă poți.

— Un picot cu slugile astea, țipă cucoana Sita, intrând în odaia bărbatului și căzând greu pe un scaun.
— Mai cu jumătate de gură, că te aud

o-meni! din uliță, o stătuștele poetul cu'a glas domol.

— Te rog! Fără observații, zice cucoana supărată. Eu vorbesc ca toți oamenii și dacă trecătorii dumitale n'au de lucru și ascultă pe sub ferestrele oamenilor, puțin imi pasă mie!

— Așa-i, dar prea ești înzeștrată de natură cu mijloace vocifere, dragătu, sperii vrăbiile, răspunde și Costache răstit șofud pe nas un nor de fum.

— Cine? Eu sperii vrăbiile? Te rog, nu fi moic. Lasă-mă să judec singură cu ce fel de voce m'a înzeștratură; te-ai gândi mi bine că mâne ne dăa afară din casă, că pofăria nevetei Dumitale a devenit imposibilă și nu-i mi mare rușinea s'o pui în cap, că water-pruful meu a ajuns ciur.

— Și tu, știu, bolborosi repede și 'audu-șit Costachi.

— Cam prea multe știi Dumnea-ta! Cu șuințele d tale voi umbia 'n curând și descuță! De gaba mai porți numele de bărbat; nu ești bărbat, ești un burșuc, un aluat moale, nuți pasă de nimic, ești mai dila decât o băbă, m'auzi?
— Ar fi cam greu să nu te aud; șocot că și un surd te-ar auzi.
— Atunci de ce nu mi răspunzi? Ți s'a uscat limba? Ce nu te-apaci de lucru? Te-ai așezat mai bine să măzgălești hârtia; poate că d-n măzgălitura acia vor eși căți-va franci.
— Da, de adevărat, răspunde repede Coș

MINISTERUL JUSTITIEI

Comisiunea de naturalizare

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române...

Domnule Președinte,

Subsemnatul Maximilian Braun, de profesiune rentier, domiciliat în orașul Arad...

Cu deosebită stimă, MAXIMILIAN BRAUN.

MINISTERUL JUSTITIEI

Comisiunea de Naturalizare

Conform art. 22 din legea privitoare la dobândirea și pierderea naționalității române...

Domnule Președinte,

Subsemnatul Hugo Schwartz, de profesiune comerciant în Arad, născut în anul 1892...

Cu stimă, HUGO SCHWARTZ.

Arhitect diplomat T. CIOBAN

construiește edificii publice, particulare și stabilimente industriale...

București: Strada Românilor Nr. 7.

Lucrători specialiști locomotive ajustori, strungari, montatori, cazangii, turnători...

Stefan Markus - depozit de rezerve în gros - Arad, Bul. Reg. Ferdinand 39.

Am deschis prăvălia noastră în detalii în Bulev. Reg. Ferdinand No. 40-42

Ținem încontinuu depozitat: Var de Bărzava (Lalașin), cărbuni de lemn, cărbuni prusiaci...

BOROS & CZUCKER comercianți de lemne, cărbuni și var. Telefon 9-52.

Ingrășăminte de pământ artificiale - Agronomul - Strada Mircea Stănescu Nr. 2.

Gratis aduc la cunoștința tuturor că becurile electrice uzate le schimbăm...

Inserții se primesc la Administrația ziarului.

Canada, Italia, Portugalia, Suedia și Bulgaria. În Bulgaria problema este rezolvată prin legea din 1920...

Considerațiuni asupra Radiotelefoniei

Arad, 28 Iulie.

Undele întreținute

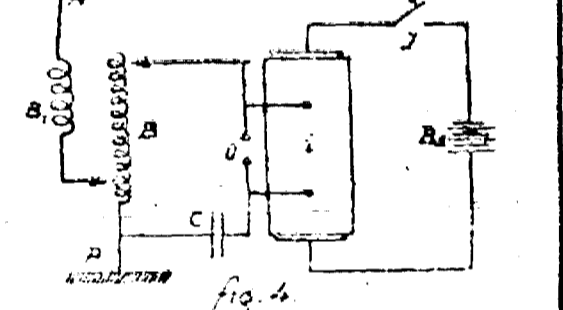
Marconi nu s'a prea interesat de Radiotelefonie - toate eforturile sale erau numai pentru perfecționarea telegrafiei fără fir.

Cum am amintit, Marconi la început se ocupa numai cu mărirea distanței de acțiune, care în reușit până la 150 Km.

Primul sistem Marconi avea două mari inconveniente; întâia, nu se putea amplifica energia radiată...

La primul său sistem, - cum am mai amintit într'un număr anterior al ziarului nostru...

Prima parte a acestui sistem, - cum am mai amintit într'un număr anterior al ziarului nostru...

Oscilatorul închis (fig. 4) oscilatorul (o) era legat la o bobină (i) în care se găsea înseriat un condensator (c).

Undele produse în acest oscilator închis sunt amplificate de condensatorul c și scitul B și B'. Aceste unde amplificate sunt trecute la antenă...

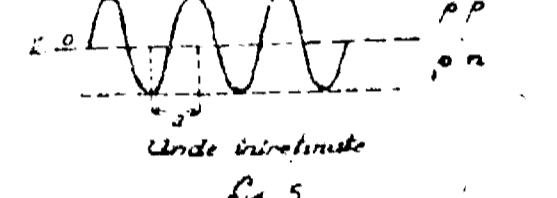
Oscilatorul închis avea mai multe avantaje: înălțimea, a mării cu mai multe sute de kilometri...

problema introducerii electricității în agricultură. Aceasta e devigur semnul celei mai mari prosperități în tehnica agricolă.

Deci în același timp în același timp puteau lucra mai multe posturi fără a se conturba între ele.

Din punctul nostru de vedere este importantă această perfecționare, fiindcă prin aceasta întreaga tehnică Radio a luat o nouă direcție și s'a apropiat de Radiotelefonie de azi.

Deci în același timp în același timp puteau lucra mai multe posturi fără a se conturba între ele.

Din experimente a rezultat, că puterea unui câmp magnetic crește până la o valoare maximă, apoi scade până ce ajunge la zero.

Peste un timp oarecare forța câmpului magnetic ajunge la maximum, iar forța câmpului electric la zero.

Distanța între două faze se numește, lungime de undă (λ) (fig. 5), viteza undei este egală cu lungimea de undă multiplicată cu numărul vibrațiilor...

km. psec. deci dacă un post radio transmite unde de 1000 metri, atunci vibrațiile pe secundă; viteza undei = 3000.000 km/sec.

Instalații pentru producerea undelor întreținute

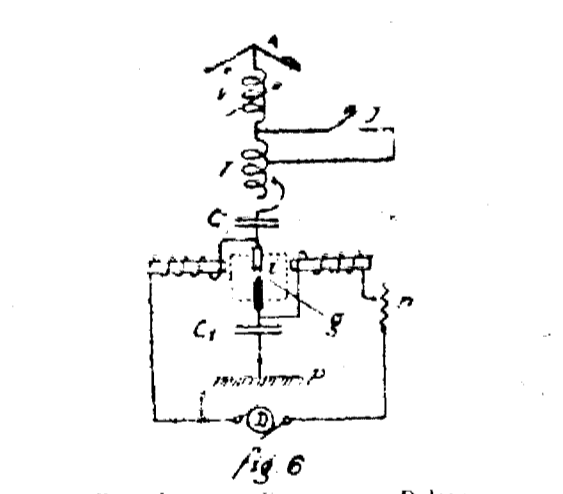
În anul 1898 fizicianul Simon a legat un microfon în mod inductiv la o lamă cu arc voltaic astfel, că microfonul cu bisteria sa, era intercalat pe circuitul secundar.

Modul de funcționare a „lampi vorbitoare“ este următorul: sunetul s'a udit ajungând pe placa microfonului, produce un curent alternativ - din care cauză curentul carbonului din lamă se schimbă în tensiune, schimbându-se astfel și căldura produsă de arc voltaic.

Realizarea unui sistem care a fost pus în aplicatie a fost sistemul inginerului danez Poulsen.

În anul 1903, inginerul Poulsen cu ocazia unei experiențe a observat, că dacă așază arc voltaic într'un loc încălzit cu hidrogen primește mai multe vibrații pe secundă...

Hydrogenul consumat era înlocuit în permanență. Unul din cei doi electrozi (cel doi cărbuni ai arcului voltaic) a fost înlocuit cu un electrod de aramă, ca rezerva să se potă face cu apă.

Post de transmitere cu arc Poulsen.

arcul voltaic (i) producătorul de unde (i) este cutia arcului încălzit cu gaz, hidrogen. Energia care disipăra după fiecare a brațe, era înlocuită de curentul continuu a dinamului...

Înainte cu 10 ani în toată lumea se folosea sea acest sistem de transmitere. Chiar și azi se găsesc multe posturi cu arc.

Al doilea sistem pentru producerea undelor întreținute este sistemul generatorului electric de înaltă frecvență, a căror curent este trecut în mod direct la antenă.

Germanii lucră cu generatori de 6000 perioade și cu legături speciale amplificatoare frecvență până la 30 mii perioade.

Pentru că postul lui Poulsen să poată fi utilizat și pentru telefoane, trebuie ca pulsurile curentului alternativ să fie transformate în impulsuri de curent continuu.

Voi continua într'un număr viitor.

Reprimarea bolșevismului în Franța

Paris, 27. - „Petit Journal“ francezului gestică zvonul că măsurile de reprimare a bolșevismului...

Spre un acord între sași și unguri

Comitetul central al Partidului maghiar intr-o întrunire în orașul Brașov s'a ocupat de problema...

Secretarul partidului, Deak Gyula a citit mai multe scrisori trimise de către președinții din secțiile și jud. Salona Doboka și Sălaj...

Să se facă o inițiativă propagandă prin presă împotriva emigrării; să se deschidă o listă de subscripții publice pentru ajutor...

Ultima hotărâre este semnificativă și indică că partidul maghiar încearcă o colaborare cu sașii și în altă direcție.

tachi, egătându-se de sfatul nevetei, chiar mă pregătisem să scriu, dar...

— Mie să'mi spui? Toată ziua te tot pregătești și când colo este o nemică toală.

— Par'că eu îs de vină? Astă dimineață nu mi-a venit nimic în cap, par'că era făcut, răspuse cu jumătate de gură poetul;

— Și ți'am turburat gândurile? — Nu zic că mi-am turburat gândurile, dar ori și cum ideile au dispărut...

— Pofitim, mă rog, au dispărut ideile! Nu spunei singur dumneata mai deunăzi că persoana mea te inspiră...

— Da, am zis. Oată... lui inspirai idei mari... vorbi printre dinți Costachi.

— Dar scuză? — Tăcere adăncă. S'aud mustele în odaie cum zbărnăie și cum se lovesc de geamuri.

— Cam greu să ou mă prostesc în societatea dumitale, răspuse Costache pierzând răbdarea.

catădeseac să vorbesc cu o persoană ca dumneata.

— Imi pare bine. — Cucoana mai scupă odată și eși din odaie.

— Of, ce păcate am avut, zise oftând Costache și lăsându și capul pe mână, se adănci în gânduri.

Peste un sfert de ceas luă coala de hârtie și cu litere mari, tremurând, scrie: „Iuzii zdrobite“ și de desupt „Nuvell“.

Iacet și se clatină mâna, a lene se zugrăveau cele d'intă u cinci, șase linii; pe urmă condeiul își pierdu greutatea și repede, repede începu a fugi pe hârtie...

Au trecut trei săptămâni. — Cucoana S'ia împoțonată, așteptând pe bărbatul său la masă, răfoia a lene numărul cel din urmă al jurnalului la care scria Costachi.

— Foarte bine murmură ea irotată, foarte bine, băștălele, asta au ți'a trece așa lene! Așteaptă tu!

— Și aruncă jurasul.

Costachi se întoarce acasă vesel: nuvela îi fusese lăudată de mai multe jurnale.

— Ce mai faci, dragă? zise el vesel, intrând pe ușă. De ce ești așa de posomorâtă? Sănătoasă?

— Sănătoasă, mersi, răspuse ea politicoasă și cam oficial.

— Poate tot ești supărată pe mine de atunci... știi? Ei, lasă și tu: am fost cam iute, imi cer scuz; tot tu mă inspiri și acum, îți repet încă o dată că mă inspiri tot tu.

— Și zâmbi puțin. — Îți mulțumesc de complimente, răspuse printre dinți cucoana, abia stăpânindu și mâna.

— N'ai pentru ce: îți dau ce ți se cuvine... Acu îți poți înoi pălăria și dregre water-orful, ține, iată 40 de franci, la banii de bună seamă sunt ai tăi, zise el privindu și nevasta cu coada ochiului.

— Numai asta mi-a lipsit, tipă cucoana S'ia acuzit, cum știa să tipe ea la slojnică.

— Zmulse cele două hârtii și le aruncă în colț, lângă „Iuzii zdrobite“.

— Da, da, nerăsuțule, ți'ai vândut nevasta pentru 40 de franci! Să și vândă cineva nevasta pentru o sumă așa de mică...

— Doamne sfinte, Dumnezeu! — Patruzeci de franci nu-i o sumă mică, zărebi, răspuse Costache, nu mă așteptam nici la atâtea...

— Așa??!! — Cucoana S'ia înarmură, neașteptându-se că „bursucul“ să i facă așa ceva.

— În vremea aceasta buclăreasa lăută cu ciorba și văzând pe cucoana cu o hii zgâții, cu g mâinele întinse și cu gura căscată, crezu că vrea să-i dea o palmă...

— Costach', folosindu-se de zăpăcăla celorlalte, s'ri peste fața lui de sup și se făcu nevăzută.

Epilog. — Cucoana S'ia își veni în fire; buclăreasa, lucru și mai însemnat, nu măcă nici o palmă.

— Acuma trecătorii nu se mai opresc sub ferestrele lui Costachi Ciuntuș; după vorba această, cucoana S'ia s'a domolit.

Victor Căsuș.

Serbările culturale dela Băile Lipova

Lipova, 28 Iulie

Asociațiunea își urmează încet, dar sigur, anul, al cărui țintă este îmbogățirea cu mai multe cunoștințe a poporului român. Rădăcinile aduse până în prezent de această instituție culturală, sunt cunoscute de largul public românesc de dincoace de țară.

dere medical — al băilor din Lipova. Programul de zi s'a încheiat cu oferite cântări executate de corul din Bogda, de sub conducerea pâr. Lugojanu.

Seara la orele 8 și j m., în același local, a avut loc concertul dlui Veturia O. Ghibu, după următorul program:

I. Schubert: In amurg. Faure: Les roses D'Isphahan. GOUNOD: Aria bij terilor din opera Faust.

II. Wolff: Morgenthau. Franz: Morgenthau. Chaminade: L'annee D'argent. Brahms: Am Sonntag morgen. Tchaicovsky: Cântec de leagăn. Wagner: Rugăciunea Elisabetei din opera Tannhäuser.

III. Dima: Pe se Văfuri. Dima: De ce nu-mi vii. Brediceanu: Frunză verde frauzuliș.

" Bădișor depârțișor. " Cântă puil cucului.

A luat parte un public foarte numeros. După concert a urmat dans până a doua zi în zori. Rep.

Academia de înalte studii comerciale și industriale -- din Cluj

- Aviz pentru înscriere. -

Nr. 1 Nu pot fi înscriși decât absolvenții Liceu sau de școală Superioară de Comerț, în baza certificatului de absolvire în original, după ce vor trece la examenul de primire.

Nr. 2 Anunțarea la examenul de primire se va face în scris până în 20 Septembrie. Se va trimite certificatul de botez și se va prezenta caracterul și lozitatea școlii se undare absolventului, precum și media notelor. Certificatul de absolvire în original se va prezenta numai la înscriere.

Nr. 3. Obiectele acestui examen sunt: a) literatura română, istoria și geografia României; b) o limbă modernă: franceză, engleză sau germană (materie de ultimă clasă); c) algebră (e ușii de gr. I. și II); d) logaritmi și progreșii, elemente din matematica financiară.

Examenul de primire (în scris și verbal) va avea loc în 1, 2 și 3 Octombrie.

Ad. Nr. 3. Se aduce la cunoștința absolvenților de liceu și de școală superioară de comerț, cari intenționează să-și continue studiile la Academia de Înalte Studii Comerciale și Industriale din Cluj, că Consiliul profesoral al acestei școli superioare, fiind conștient de importanța cunoștințelor limbilor moderne pentru orice om cult precum și, în special, de necesitatea acestor cunoștințe pentru un tânăr care se dedică carierei comerciale sau industriale, mai ales într-o provincie poliglotă ca a noastră, a cărui studenți cari vor să fie înscriși în numita Academie să fie examenați, în examenul de primire, și din una dintre limbile moderne universale: franceza, germana sau engleza.

În baza acestei hotărâri, publicăm din vreme în vreme, pentru cei interesați să găsească timp în vacanță să pregătească acest examen, la care vor avea să facă dovada și să-și însușească o măsură una din limbile amintite, încât să fie în stare să discute, cu încredere, cărți de specialitate

scrise în limba respectivă și să se folosească de ea în scris și oral.

Nr. 4. Înscrierile se vor face între 5-15 Octombrie, în baza trecerii cu succes a examenului de primire și în baza următoarelor documente și taxe:

Documente: a) Certificat de stat despre absolvirea unei școli secundare (în original, se va păstra la dosar); b) Certificat de botez (anexat la anunțare); c) Certificat dela medic despre starea sanitară; d) Certificat de cetățenie; e) 3 fotografii cabinet cu semnătură; Taxe: a) de înscriere 100 lei; b) de cursuri 700 lei; c) de laborator 100 lei; d) de bibliotecă 100 lei; e) pentru cămin 100 lei; f) pentru îngrijirea bolnavilor în clinică 50 lei; g) pentru caiet de cursuri 20 lei.

Dela taxa de cursuri pot fi dispensați numai orfanii de război și fiii de profesor și învățător în baza unei cereri, careia se vor anexa, a) dovada uniceia din aceste categorii; b) certificat despre starea materială a părinților.

Nr. 5. Studenții cari solicită bursă în bani sau în Cămin și au trecut cu succes examenul de primire, vor înainta cererile lor însoțite de un certificat eliberat de Administrația Financiară respectiv asupra stării materiale a părinților până la data de 8 Octombrie.

Examenul de concurs, care se va da din una din limbile moderne cerute la examenul de primire, va avea loc în zilele de 12 și 13 Octombrie. Concurenții vor putea fi adopșiți în Cămin până la publicarea rezultatului în cadrul locurilor disponibile.

La acordarea bursei se va considera și nota medie a examenului de absolvire a școlii secundare.

Nr. 6. Cursurile se vor ține înainte de masă și frecvența lor este obligatorie.

Rectoratul și Secretariatul Academiei de în. studii com. și ind. Cluj.

Dela Uzinele Comunale
Iacunoștiam onor. Public că, în zilele următoare: 29, 30, 31 Iulie și 1, 3, 4 și 5 August pentru spălarea conductelor de apă, servirea apei se va sistă în întregul oraș dela 9 ore seara până la 6 ore dimineața.

Condițiunile de admitere în școala de pădurari dela Lipova

Admiterea se face pe baze de examene, asupra materiilor din cele 4 clase primare, înscrierile până la 15 August a. c.

Să fi satisfăcut legea recrutării și să nu aibă peste 30 ani vârstă. Examenele de admitere se țin la 1 Septembrie dela Lipova.

Cursurile durează un an, din care 6 luni teorie și 6 luni practică. La școala dela Lipova sunt vacante 50 locuri de bursieri.

Congresul Esperanțiștilor din Ploiești

Duminea s'a deschis în amfiteatrul liceului „St. Petru și Pavel” din Ploiești congresul esperanțiștilor Români, la care au luat parte și delegații din Cehoslovacia, Jugoslavia, Turcia și Bulgaria.

Delegații au fost primiți Sâmbătă seara în gara Ploiești de către membrii societății esperanțiste și membrii comitetului de onoare compus din: C. Foteșcu, primarul orașului, Sp. N. Soreșcu, prefectul județului, general Mironescu, Dem. Nicolaescu deputat, Gr. Orășanu directorul liceului, I. A. Basarabescu, profesor, N. Părvulescu decanul baroului, dr. I. Mirea, St. Moțoiu, precum și de numeroși profesori, avocați și intelectuali.

Congresul s'a ținut sub înaltul patronaj al A. S. R. Prințului Moștenitor și al dlor miniștri dr. C. Angelescu și Al. Lapedatu.

La deschiderea congresului, care a avut loc eri la ora 9 dimineața, au ținut cuvântări reprezentanții autorităților și delegații români și străini.

La ora 5 a fost un mare match internațional de fotbal pe terenul clubului Prahova între echipa Victoria Esper. contra Pobeda-Club.

Seara la ora 9 a avut loc un festival artistic-literar urmat de dans.

Luni, la ora 9 dimineața, a avut loc sesiunea de lucru în amfiteatrul liceului, iar la ora 4 d. a. a fost sesiunea de examinare, după care congresiștii au vizitat orașul.

Marți congresiștii au făcut o excursie la Slănic, unde au vizitat sălățele.

Legătură de căi ferate
Conferința româno-jugoslavă de căi ferate se va întruni, în cursul lunii August pentru a lua ultimele dispoziții cu privire la deciziunea liniei Bistria-Bucurica-Albă.

— Vârșet linie care va face joncțiunea între rețeaua noastră de căi ferate cu cea jugoslavă.

Amenaj pentru cei ce se urcă pe vagoane
Constatăndu-se că iarăși mulți pasageri au început să călătorească pe acoperșurile vagoanelor cu tot pericolul ce-l prezintă acest fel de călătorie, direcțiunea generală, spre a face să dispară acest obicei, care pe lângă aspectul urât ce-l prezintă dă loc la zălbucenocirii, a dispus ca toți acei ce vor fi găsiți călătorind pe acoperșuri să fie amenajați imediat cu o amendă de 10 lei; iar în caz că nu au legitimații de călătorie, pe lângă această amendă și taxa cu amendă regulamentară.

Guvernul jugoslav a obținut vot de încredere

Belgrad, 25. În sesiunea de azi a Scurplenei, majoritatea a dat guvernului vot de încredere, cu ocazia discutării programului de activitate.

Un deputat a declarat, în cursul discuției, că înțelegerea trebuie făcută nu numai între sârbii și croații, ci cu slovenii și bulgarii. A adăugat, că aducerea la putere a partidului țărănesc ar face o bună impresie în Bulgaria.

Grupul pa-lamentar al deputaților germani a spus într-o comunicare, că deputații germani nu pot ajuta guvernul aliați timp cât nu primesc garanții că sistemul perchezitorilor politice contra minorităților nu va înceta.

Înaugurarea noului canal Sulina

Sulina, 27. — Duminea s'a făcut cu deosebită solemnitate înaugurarea noului canal. Pe vaporul grec „Maria Kiriak de”, care a eșit primul pe canal, s'a dat o serbare la care au luat parte personalul Comisiunii europene a Dunării și reprezentanții autorităților.

Cetiți și răspândeți Tribuna Nouă

Rezultatul definitiv al alegerilor județene din Franța

Paris, 27. — Rezultatul total al alegerilor departamentale, indică după balotajele de ieri, un câștig de 133 mandate pentru cartelul stângii, repartizat în felul următor: 6 radicali, 72 radicali-socialiști, 3 republicani-socialiști și 52 socialiști. Perderile opoziției se repartizează astfel: Comuniștii 10, conservatorii 14, republicani 61, republicani de stânga 48 mandate. Alegerile s'au terminat cu eșecul complet al comuniștilor. Al doilea stânga. În balotaj au învins mai ales socialiștii.

Manevre sovietice în marea Neagră, pe coasta Basarabiei

Berlin, 23. — Se dă aici știrea că au început mari preparative pentru manevre navale sovietice, în marea Neagră, pe coasta Basarabiei.

Guvernul sovietic ar fi hotărât sporirea flotei prin trimiterea mai multor usități cari staționau până acum în marea Baltică la Vladivostok.

— **Persoanele și instituțiile care au comandat sau au primit pentru desfacere bilete de ale „LOTERIEI SINDICATULUI PRESEI” Române din Ardeal și Banat sunt rugate pe această cale să înainteze imediat socoteliile la sediul Sindicatului, Piața Unirei 29, Palatul Banffy, Cluj.**

Tragerea Loteriei va avea loc neapărat în ziua de 16 August 1925. Biletele neachitate până în ziua de 5 August nu vor participa la câștiguri.

Stiri din Jugoslavia

Belgrad 27 (Rador). — Discuțiunile asupra declarației ministeriale s'au terminat eri printr'un vot de încredere în guvern.

Belgrad 27 (Rador). — Știrea publicată de unele ziare streine despre pretinse concentrări ale armatei jugoslave la frontiera greacă este tendențioasă și lipsită de orice temel. La frontieră nu se efectuează nici o manevră militară și nici o concentrare de trupe.

Spre știință

Direcțiunea publicațiunii speciale „Târgul” care va apare cu prilejul Târgului de Mostre din Arad, aduce la cunoștința generală că nu are nici o legătură, nici cu direcțiunea oficială a Târgului de Mostre și nici cu vre-un alt organ de publicitate din Arad.

„Târgul” apare exclusiv pentru uzul celor interesați la tranacțiunile comerciale ce se vor realiza. (873)

Atelierul dentistului Friedrich Zoltan s'a transmutat în Arad, strada Eminescu (Deak Ferenc utca) sub Nr. 12. (1503)

— **În Cinematograful Marelui Mureșului**, de azi Miercuri începând „Prima Minclună”, istoria unei femei care n'a spus adevărul — în 5 acte. În rolurile principale Magde Kennedy și Tom Orrigan. — Începerea la orele 9 și jumătate precis.

— **În Cinematograful Marelui Mureșului**, de azi Miercuri începând „Prima Minclună”, istoria unei femei care n'a spus adevărul — în 5 acte. În rolurile principale Magde Kennedy și Tom Orrigan. — Începerea la orele 9 și jumătate precis.

— **În Cinematograful Marelui Mureșului**, de azi Miercuri începând „Prima Minclună”, istoria unei femei care n'a spus adevărul — în 5 acte. În rolurile principale Magde Kennedy și Tom Orrigan. — Începerea la orele 9 și jumătate precis.

Despre controlul streinilor

Di ministru Chirculescu a dat următoarele lămuriri oficiale asupra controlului streinilor, împotriva cărora s'au ridicat plângeri din diferite părți:

„Este regretabil că s'au putut ivi ici și colo, foarte rar, nemulțumiri și neînțelegeri în aplicarea dispozițiilor relative la controlul streinilor!

Dacă n'ar fi susceptibilitatea prea mare a unora din supușii statelor mari, cari se întră ușor când un stat mai mic uezază, în chestiuni de politică și ordine interioare, de dreptul de a lua anumite dispoziții în dreptățile, legale și necesare, nu s'ar fi produs exagerările strecurate în presa engleză.

Nu s'ar fi produs, pentru că, pe de o parte e neglijat dreptul de control al statului asupra străinilor, iar pe de alta măsurile luate, personalul de control și normele după care ei se călăuzește asigură legalitatea măsurilor și înlătură abuzurile de care se temeaz un ziar din Capitală.

Principiile de normă ale comisiunilor de control se rezumă în acestea: străinii sunt liberi să intre și să stea în țară, sub rezervele, admise în toate statele, de a nu fi periculoși ordinii publice, de a nu prejudicia muncii interne și de a nu se fi introdus în țară cu nerespectarea legilor privitoare la străini.

Controlul ce se face nu are de obiect decât de a fixa situația fiecărui străin care se stabilește în țară; atât și nimic mai mult!

„Înlăturarea dela muncă a elementului național, în măsură îngrijitoare, printr'o invazie de străini, din cauza cărora cei dinți s'ajungă în sarcina asistenței publice nu se poate lăsa indiferenți și atunci când cazul s'ar ivi, statisticile de străini, ținute în continuă evidență, ne vor permite să apreciem just măsurile de remediere.”

„Totmai pentru a înlătura abuzuri și vexațiuni eventuale nu am lăsat facerea controlului pe mâna oricui, ci am constituit numeroase comisiuni regionale compuse din inspectori, muncii, acei ai industriei și delegați ai siguranței care examinează situația fiecărui străin în parte.

Membrii acestor comisiuni sunt oameni cu cultură și cu experiență și prezintă toate garanțiile de corectitudine, de pricepere și de prudență.

Dacă în aplicarea dispozițiilor legii se crede că s'a comis vre-o eroare, cei interesați au dreptul de apel la comisiua migrațiunilor și la ministrul muncii, drept de apel care le este mai convenabil pentru susceptibilitatea noastră decât dreptul de apel la presa străină.”

Cronica externă

Răspunsul Germaniei este insuficient pentru convocarea unei conferințe

Londra, 27. Vorbind eri la Birmingham, dl Chamberlain și-a exprimat regretul că nota germană în chestiunea pactului de siguranță face necesare noi comunicări scrise și nu permite întruirea unei conferințe a miniștrilor interesați. Totuși răspunsul german afirmă dorința de a face să progreseze propunerile pentru pactul de siguranță.

Di Chamberlain a afirmat că concursul Marelui Britanii este indispensabil pentru ca negocierile să ajungă la un rezultat satisfăcător. Învioabilitatea frontierei germano-franco-belgiene constituie baza protejării

Marelui Britanii, iar pe de altă parte Franța, Belgia și Germania nu vor căpăta niciodată sentimentul că sunt în siguranță dacă aranjamentul respectiv s'ar face fără participarea Angliei.

Paris, 27. Cu privire la instrucțiunile trimise de cabinetul din Londra ambasadorului său din Paris, lordul Crewe, „Le Matin” afirmă că punctul de vedere englez relativ la rezervele formulate de Briand asupra notei germane nu par a se deosebi simțitor de punctul de vedere francez.

Ultima oră

Holera la București
BUCUREȘTI. — După informațiile ziarului „Universul”, epidemia holerei a fost constatată de către comisiua medicală. S'au luat măsuri de autorități, ca epidemia să fie izolată pe cât se poate.

Marele ince diu dela Moreni
BUCUREȘTI. Pe teritoriul petrolifer a izbucnit un incendiu, care întrece în măsuri toate cele din ultimii 20 ani. De data aceasta s'au aprins sondele soc. „Română Americană” la Moreni, pe un teritor de 300 m. p., flăcările au ajuns înălțimea de 40 metri. Izolarea incendiului e foarte grea, deoarece sondele sunt aproape una de alta și e posibilitate foarte mare, ca incendiul să se întindă și asupra celorlalte sonde. Autoritățile au cerut concursul ministrului de război, ca prin ajutorul bombardării cu granate să se distrugă construcțiile de fer ale sondelor. La ordinul ministrului artileria a început

bombardarea sondelor. Pagubele sunt evaluate până în prezent la 30 milioane lei.

Nouele linii telefonice
BUCUREȘTI. Direcțiunea poștelor a pregătit proiectul de edificare a liniilor noi telefonice. Ca prima linie va fi edificată linia București—Praga la care se va folosi fosta linie telefonică București—Budapesta. Conform proiectului, după aceasta va veni la rând linia București—Cluj—Oradea-Mare.

Procesul fraudelor cu pașapoarte
BUCUREȘTI. — Tribunaul de Ilfov, azi a dat sentința în procesul panamalei pașapoartelor în ce privește acuzarea fostului secretar de stat Franasovici. Conform acestei sentințe dl Franasovici este scos din cauza, iar Filipescu, depunând suma de 50.000 lei cauțiune va fi pus în libertate.

INFORMAȚIUNI

Administrative
Rugăm în mod deosebit pe toți donații noștri, fie din localitate, fie în provincie, să ne încunoștințeze rediat când văd o neregulăritate în privința primirii regulate a ziarului nostru.

— **Onorajii noștri abonați cari sunt restanți cu plata abonamentelor** int rugați respectuos să binevoiască și aduce conturile în ordine.

Consiliu de Miniștri
Membrii guvernului azi se vor întruni în sesiunea de azi la orele 11 a. m., sub președinția dlui Ion I. C. Brătianu.

Plecarea dlui Vintilă Brătianu
D. Vintilă Brătianu, ministrul finanțelor, părăsit Duminea țara, plecând cu Simionul, în străinătate.

D. Vintilă Brătianu, a vizitat Sâmbătă, la Orca, pe d. Ioanel Brătianu, președintele consiliului, cu care a avut o importantă vorbire. Ministrul finanțelor va lipsi din țară cel puțin o lună.

— **Se dă cu chirie un pian** ornaț la Administrația ziarului.

Starea semănăturilor
În privința situației câmpului iată noui date pe care le dă ministrul de agricultură:

Ploile căzute în ultima decadă au ajutat foarte mult porumburile care acum se găsesc în perioada înfloririi și a legatului.

Producția de porumb — anul acesta, se speră a fi satisfăcătoare.

Sfecla de zahăr promite anul acesta o recoltă abundentă.

Bumbacurile — varietățile distribuite cultivatorilor de ministrul de Domenii și care au fost semănate în sudul țării — au reușit admirabil și au început a înflori din ziua de 15 Iulie cor.

Dacă timpul se va menține favorabil pentru Septembrie se speră o frumoasă recoltă a capsulelor de bumbac.

Timpul liniștindu se în toată țara — s'a început cu asiduitate treeratul orzului și a grâului de toamnă pretutindenii.

În majoritatea localităților din șesul vechiului regat se conțează la grâu la o produție de peste o kilă la pogon.

Di rapoartele sosite la ministrul agriculturii, reese că situațiunea în podgorii s'a îmbunătățit simțitor.

Di cauza ploilor prea dese, în regiunea Valea Călugărească, a început stropitul al patrulea.

Artistice -- Culturale

Bulgarii disting un invatat roman

Institutul arheologic bulgar a ales in unanimitate ca membru corespondent pe d. profesor St. Nicolaescu din Bucuresti, cu titlul de un vechiu cercetator al hrisoavelor domesti.

Congres esperantist

Sub inaltul patronaj al A. S. R. Prin cipele Carol si sub protectia d-lor dr. C. Angelescu, ministrul Instructiei Publice si Alex. Lapedatu, ministrul Cultelor si Artelor, va avea loc intre 25-28 Iulie a. c. al 5-lea congres al limbii universale Esperanto.

Congresul va avea loc la Ploesti si se va deschide sub prezidinta d-lor general C. Giuvinescu si Gr. L. Traucu Iasi, fost ministru.

Pana acum, s-au anuntat delegatii din toata lumea, pentru participare. Catile ferate a facut congresistilor o reducere de 75 la sută pentru toate trenurile.

Esperantistii din Bucuresti, vor pleca la Ploesti, Sambata seara, in vagoane speciale.

„Miraculoasa metoda a lui Edgar Poe“

D. Camille Mauclair lu-rează de mai mult timp la un volum asupra lui Edgar Poe. El a consacrat mai de mult, acum vreo 25 de ani un studiu marei poet americane in cartea sa: „Asta tacerii“.

In „Revue Belge“ d. Camille Mauclair publica un fragment din viitoarea sa carte, care poarta urmasorul titlu: „Geniul lui Edgar Poe: legenda si adevarul“, Autorul se declara adversar hotarât al „geniului morbid“, „nebulunii genial“, poetului care cauta in alcool geniul creatiunii sale etc.

D. Camille Mauclair spune că nu exista spirit mai lucid, mai inventiv, profund literar si poetic, ca cel al lui Edgar Poe. El numeste aceasta „miraculoasa metoda“ a lui Edgar Poe.

Cântări naționale

In „In Biblioteca Semănătorului“ din Arad a apărut zilele trecute un bogat volum de cântări naționale, doine, romanțe etc.

Volumul cuprinde 372 de pagini și a fost alcătuit de părintele Corneli Lazar, neoborsitul director al Tipografiei Diecezaue din localitate.

Intălim în paginile acestei cărți textul unor cântece bătrânești cari au fost alungate pe încetul de vremele de după război din casele românești de dincoace de Carpați. Dintre paginile-i modeste se ridică parcă un freamat duios al trecutului românesc, apus pentru totdeauna.

Volumul „Cântări Naționale“ e o carte binevenită și n'avem cuvinte destul de calde pentru a o recomanda cititorilor noștri.

Prețul lei 30.

A apărut:

Traian Mager: Aspecte din Munții Apuseni. — Târgul de fete dela Gâina. Ghețarul dela Scărișoara. — (Biblioteca Semănătorului, Arad, Prețul 10 lei.)

Dl profesor Traian Mager, autorul acestui volum e un pasionat dramet, un fanatic îndrăgostit al naturii. Viata în aer liber, departe de orașele tentaculare, îl fascinează și-i otește. Sas, în împărăția Munților Apuseni, acest moieșt și sănătos dascăl se simte la largul său. Pe acele drumuri de munte, cari întremază trupul și însenină gâdul s'a născut, fără voie, ideea acestei cărți. Bucuriile și crescândă dragoste de viață, pe care D sa a simțit-o în mijlocul naturii, a voit s'o împărtășească cu folos semenilor săi.

Volumul aduce aspecte din acești mureși și bogății muști, scrise limpede și fără pretenții.

Il recomandăm cititorilor noștri.

Varșovia	98 25	98 25
Viena	72 45	7 55
Cursul de valute București pe ziua de 26 Iulie 1925.		
Paris	9.40	
Berlin		
Londra	965	
New-York	199	
Italia	730	
Elveția	38.50	
Viena	27 75	
Budapesta		
Praga	5 92	

Valute:		
Cerute	Oferite	
Napoleon	760	
Marci	47	
Leva	142	
Lire otomane	112	
Sterline	950	
Francezi	9 80	
Elvețieni	38	
Italiani	775	
Drachme	340	
Dinari	355	
Dolari	197 50	
Marca poloneză	37	
Coroane austriacă	28	
maghiară	27	
cehoslovacă	15,90	

Plecarea și sosirea trenurilor in gara Arad.

Plecarea:		Sosirea:			
Teiuș	accelerat	0 ⁵⁵	Teiuș	accelerat	5 ⁴⁰
Teiuș	personal	4 ⁵⁵	Teiuș	personal	7 ²⁵
Teiuș	expres	7 ⁰⁴	Teiuș		16 ⁰⁵
Teiuș	personal	12 ⁰⁸	Teiuș	expres	23 ²⁵
Teiuș		21 ⁰⁸	Teiuș	personal	23 ⁴⁷
Timișoara		1 ¹⁰	Timișoara		4 ⁴⁰
Timișoara		6 ¹⁰	Timișoara		7 ⁵⁰
Timișoara		12 ³⁰	Timișoara		14 ⁵⁰
Timișoara		16 ³⁰	Timișoara		20 ⁵⁰
Timișoara	accelerat	19 ²⁴	Timișoara	accelerat	23 ²⁹
Curtici	personal	0 ³¹	Curtici	accelerat	0 ³⁰
Curtici	accelerat	6 ¹⁰	Curtici	expres	6 ³²
Curtici	personal	7 ⁴⁴	Curtici	personal	7 ²⁴
Curtici		9 ⁰⁶	Curtici		9 ²³
Curtici		14 ²⁴	Curtici		11 ⁵⁸
Curtici		17 ²⁴	Curtici		17 ⁰³
Curtici	expres	23 ³⁷	Curtici		20 ³³
Brad	personal	7 ⁴⁰	Brad		7 ⁰⁶
Brad	mot. ajut.	11 ⁴⁴	Brad	mot. accel.	8 ⁵⁴
Brad	personal	16 ¹⁶	Brad	mot. pers.	15 ²²
Brad	mot. accel.	19 ¹⁰	Brad	personal	20 ⁴¹
Oradea-Mare	mixt	3 ²⁰	Oradea-Mare		16 ⁰²
Oradea-Mare	mot. accel.	6 ²⁰	Oradea-Mare	mixt	17 ⁵²
Oradea-Mare	personal	10 ²⁷	Oradea-Mare	mot. pers.	18 ⁴⁸
Oradea-Mare		21 ³⁰	Oradea-Mare		23 ³⁴
Pecica	mot pers	5 ³⁰	Pecica		7 ²⁴
Pecica	mixt	8 ⁰⁰	Pecica	mixt	11 ³⁰
Pecica	mot pers	14 ⁰²	Pecica	mot. pers	10 ²⁸
Pecica		18 ⁵⁰	Pecica		20 ⁵⁶
Jimbolia	mixt	10 ⁰¹	Jimbolia	personal	7 ⁰⁰
Jimbolia	personal	16 ¹⁵	Jimbolia	mixt	20 ³⁵
Otlaca	mixt	15 ⁵⁵	Otlaca*)		13 ²⁸

*) La Otlaca, trenul personal către Sântana numai la trenul accelerat spre Arad are legătură.

Economice.

Pentru producătorii și comercianții de fructe din România

În vederea stabilirii unei piețe de desfacere a produselor noastre agricole în Polonia, Ministerul Agriculturii a hotărât să ia parte anul acesta la Expoziția și Târgul de Mostre ce se va ține la Lemberg între 5-15 Septembrie a. c.

Pentru fructe, va fi organizat un stand special, în care vor expune fructele ce pot fi produse în România și exportate în Polonia.

Pentru a se valorifica pe piețele străine în felul acesta o bogăție atât de mare, reprezentată prin fructele noastre, producătorii și marii noștri comercianți de fructe au tot interesul să câștige piața polonă și să lege relații comerciale cu negustorii de fructe din Polonia.

Aranjarea materialului expus se va face prin îngrijirea ministerului agriculturii.

În acest scop producătorii și comercianții de fructe sunt rugați a trimite probe de fructe fie proaspete, fie industrializate, pe adresa Ministerului Agriculturii, Pavilionul Agriculturii Parcul Carol, București — bine selecționate și din varietățile capabile de o conservare cât mai îndelungată, în special mere și pere de iarnă, prune uscate, etc., unde vor fi triate și expediate la Lemberg, cel mai târziu până la 20 August a. c.

Producătorii și comercianții de fructe sunt rugați a trimite adresele exacte Direcțiunii Horticulturii din Ministerul Agriculturii, unde se pot lua toate informațiile în această privință.

Dela Consiliul superior al energiei

La ministerul de industrie și comerț s'a întrunit Consiliul superior al energiei, spre a rezolva diferitele cereri de concesionări ce i s'au înaintat.

Au participat la sedință d-nii: ingineri Elie Radu, Crăsmaru, inginer C. R. Mircea inginer Buruiană directorul general al valorificării, Balurescu, Opran și Bruckner din partea ministerului de lucrări publice.

Consiliul a discutat și aprobat cererile referitoare la concesionarea iluminatului cu electricitate.

A continuat apoi discuția la jurul concesionării dreptului de a utiliza cursul și caderile de apă ale râului Bistrita, începând dela izvoare până la Buzău ceace reprezintă o energie de 150.000 cai putere.

Consiliul nu a ajuns la o hotărâre definitivă asupra acestei chestiuni.

Congresul comercianților și industriașilor

La congresul comercianților, industriașilor și meseriașilor români, care se va ține în zilele de 15 și 16 August la Cluj, vor lua parte delegații din tot Ardealul și Banatul.

Acest congres a fost pus sub înaltul patronaj al A. S. R. Prințului Carol și al d-lor N. D. Chirulescu, ministrul mun ei și

cooperăției, Al. Lapedatu, ministrul cultelor și altele, Tancred Constantinescu, ministrul industriei și comerțului P. S. S. Nicolae Ivan, episcopul Clujului, P. S. S. Iuliu Hossu, episcopul Gherlei, general Dănilă Paap, comandantul corpului VI armată Septimiu Mureșeanu, prefectul județului Cojocna, și Utelea, primarul orașului Cluj.

La acest congres se vor pune bazele „Reunirii generale a comercianților, industriașilor și meseriașilor.“ din Ardeal și Banat.

Congresistii vor beneficia de o reducere de transport pe căile ferate.

Criza industriei textile în Ungaria

BUDAPESTA, (Rador). — Criza economică generală se resimte și în industria textilă ungară, pentru motivul că pe deoparte consumațiunea e în scădere în teritoriul țării și că pe dealtă parte, suprimarea interzicțiilor de import a înlesnit importul produselor străine. În consecință, fabricile de textile își concentrează activitatea asupra comerțului de export. Printre debuseurile străine, țările balcanice ocupă primul rang, dar în ultimul timp a crescut considerabil exportul spre America de Sud și Africa.

Situația importului de vite în Cehoslovacia

PRAGA, (Rador). — Importul de vite în Cehoslovacia scade în-reu; mijlocia din vara precedată, care fusese de 20.000 capete, a scăzut anul acesta la 10.002. Dăunămărcă, care anul trecut furnisase 6000 capete pe lună, e eliminată anul acesta din cauza unei peste bovine. Importul din Polonia a scăzut, începând din luna Mai, dela 6000 la 3000, pe când importul din România și Ungaria a realizat un record cu 2500 capete de fiecare țară Cu toată tendința aceasta descendentă, Cehoslovacia ocupă sub raportul importului de vite, locul al treilea, fiind întrecută numai de Germania și Austria. Importul de porci, care în Aprilie atinsese maximul cu 25.000 capete, s'a corborit în Mai la 11.000.

—00—

Devizele și valuta.

Rador, 28 Iulie.

BURSA:

Zurich:	Deschiderea:	Închiderea:
Berlin	12262 50	122 50
Amsterdam	206 80	206 80
New-York	51512.50	51512 50
Londra	2501.50	2501 —
Paris	2440 —	24 45 —
Milano	1885 —	1877 —
Praga	1525 —	1525 —
Budapesta	72 40 —	72 40
Belgrad	907 50 —	907 50
București	260 —	260 —

Tipografia „Aradul“

aranjată cu cele mai moderne mașini de tipar și cele mai moderne litere pentru pregătirea tuturor lucrărilor aparținătoare acestei branșe, precum: reviste literare, anuare școlare, invitări de cununie, botez, petreceri, bilete de vizită, etc. etc.

Tipografia Aradul S. P. A

ARAD, Bul. Reg. Maria 12. (In curte la dreapta)

„ASTRA“
Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A. Arad

Adr. telegr.: VAGONAS TELEFON: 694 și 9

SECȚIA MOTOARE: Automobile pentru circulație în oraș, stabiliment de băi, și pentru circulație interurbană. Camioane cu transmisie prin cardan, lanțuri. (Încărcătură 3 tone). Automobile cisterne pentru transporturi de ulei, benzină și petrol. Capacitatea 3550 litri. Motoare de benzină de 14, 45, 60 și 90 HP. — Striguri de precizie pentru iara de ghevinduri Withway sau milimetrice. Distanțe în vârfuri 1000—1200 și 1600 mm. Presă cu excentric cu o greutate de 8 tone. Piese de automobile pentru automobile de și camioane de orice marcă. Piese pentru motoare benzină de orice marcă.

Produsele noastre se procură cu prețuri originale de fabrică dela magazinul consignatie mai jos notat

- Arad: Intreprindere de Mașini Automobile str. Alexandri nr. 1
- Brașov: „Silvania“ Intreprindere Tehnică S. A. Piața Boilor nr. 1
- Cernăuți: „Mecano“ S. A. Piața Unirii numărul 9.
- Cluj: Blaga Emil, Piața Ștefan cel Mare numărul 3.
- Lugoj: Schwäbische Zentralbank Filiale Lugoj.
- Oradea-Mare: „Economia“ S. A. p. t. Comerț și Indust. Piața Mihai Viteazul 1.
- Sătmăr: Frații Prinț, Turnul de Fier și Fabrica de Mașini
- Sibiu: Compania Anglo-Americană Bretter Promenade.
- Târgu Mureș: Biró E. Ing. meșteșugărește
- V. Iași.
- Timișoara: Schwäbischer Landwirtschaftsverein, Gurove gasse 5.